

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Придунайська філія

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(ВИБІРКОВОЇ)
«БІЗНЕС-ПРАВО»***

Спеціальність **D3 Менеджмент**

Освітній рівень: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітня програма: **Менеджмент**

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Бізнес-право
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: 20 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 56
Терміни вивчення дисципліни	7 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://drive.google.com/file/d/1hDlmHLTJPfj2Z5nCp60325UKd4Brm9ji/view?usp=sharing

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Федосєєв Петро Михайлович	
Науковий ступінь	кандидат юридичних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри права
Дисципліни, які викладає НПП	Правознавство, Цивільне право, Цивільний процес Складання процесуальних документів, Право інтелектуальної власності, Цінності громадянського суспільства, Правові засади менеджменту, Основи трудового права, Сучасні механізми захисту прав людини
Напрями наукових досліджень	Цивільно-правове та цивільно-процесуальне регулювання приватноправових відносин, судовий захист цивільних прав і законних інтересів, складання процесуальних документів, правове регулювання інтелектуальної власності, правові засади управлінської та підприємницької діяльності, проблематика трудового права, сучасні національні та міжнародні механізми захисту прав і свобод людини, формування цінностей громадянського суспільства.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Гугл Академія https://scholar.google.com/citations?user=CuX77VcAAAAJ&hl=ru ORCID: 0009-0004-9424-7430
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	pravokafedrapf@gmail.com
Контактний тел.	+38067-406-20-49
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://izmail.maup.com.ua/assets/files/fedoseev-portfolio.pdf

Анотація курсу. Вибірковий навчальний компонент «Бізнес-право» спрямована на формування у здобувачів освіти спеціальності «Менеджмент» системного уявлення про правові засади функціонування бізнесу та роль права у процесі прийняття управлінських рішень. Курс орієнтований на поєднання правових знань із практичними потребами управлінської діяльності та враховує сучасні виклики регуляторного, економічного й безпекового характеру.

Зміст курсу охоплює питання впливу правового середовища на стратегічні управлінські рішення, особливості регуляторної політики держави та впровадження комплаєнс-практик у бізнесі, механізми виявлення та мінімізації юридичних ризиків у діяльності підприємства. Значна увага приділяється правовим основам корпоративної безпеки, захисту бізнес-активів, управлінню та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності як ключового нематеріального ресурсу підприємства.

Окреме місце у курсі займає договірна політика підприємства як інструмент менеджменту, а також аналіз видів і підстав цивільно-правової, господарсько-правової та адміністративної відповідальності у сфері бізнесу. Курс також розкриває правові засади здійснення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних бізнес-операцій з урахуванням вимог національного та міжнародного законодавства.

У результаті опанування дисципліни здобувачі освіти набувають здатності аналізувати правові аспекти управлінських рішень, оцінювати юридичні ризики, використовувати правові інструменти для забезпечення безпеки бізнесу та ефективного захисту його інтересів. Курс має прикладний характер і спрямований на підвищення правової культури майбутніх менеджерів та їх готовності до відповідальної професійної діяльності.

Предметом вибіркового освітнього компонента «Бізнес-право» є правові відносини, що виникають у процесі здійснення підприємницької та господарської діяльності, а також правові механізми регулювання, забезпечення безпеки й захисту інтересів бізнесу в умовах сучасного ринкового середовища.

Предмет курсу охоплює правові засади формування та реалізації управлінських рішень, регуляторний вплив держави на діяльність суб'єктів господарювання, комплаєнс-практики, юридичні ризики та способи їх мінімізації, договірні відносини у сфері бізнесу, правове забезпечення корпоративної безпеки, управління та комерціалізацію об'єктів інтелектуальної власності, а також правові аспекти відповідальності бізнесу та здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Метою вивчення освітнього компонента «Бізнес-право» є формування у здобувачів освіти спеціальності «Менеджмент» системних знань про правові засади функціонування бізнесу, а також розвиток здатності застосовувати правові інструменти в процесі прийняття управлінських рішень з метою забезпечення законності, безпеки та ефективності підприємницької діяльності.

Завданнями навчального компонента є формування у здобувачів освіти розуміння ролі права в системі управління бізнесом та впливу правового середовища на прийняття стратегічних і поточних управлінських рішень, ознайомлення з механізмами державного регулювання господарської діяльності та принципами комплаєнсу у бізнесі, розвиток здатності ідентифікувати юридичні ризики у діяльності підприємства та застосовувати правові інструменти їх мінімізації, формування уявлення про правові основи корпоративної безпеки і захисту бізнес-активів, засвоєння правових засад управління та комерціалізації об'єктів

інтелектуальної власності, набуття практичних навичок формування й аналізу договірної політики підприємства як інструменту менеджменту, а також ознайомлення з видами, підставами та наслідками цивільно-правової, господарсько-правової й адміністративної відповідальності у сфері бізнесу та з основами правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності і міжнародних бізнес-операцій.

В результаті вивчення вибіркового освітнього компонента «Бізнес-право» здобувачі повинні:

знати:

- роль і значення права в системі управління та здійснення підприємницької діяльності;
- правовий статус суб'єктів господарювання, органів управління та посадових осіб підприємства;
- організаційно-правові форми бізнесу й особливості їх використання в управлінській практиці;
- цивільно-правові та господарсько-правові механізми регулювання майнових і договірних відносин;
- правові засади корпоративної безпеки і захисту бізнес-активів, у тому числі об'єктів інтелектуальної власності;
- види, підстави та правові наслідки цивільно-правової, господарсько-правової та адміністративної відповідальності у сфері бізнесу;
- правові основи здійснення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних бізнес-операцій;
- судові та позасудові способи вирішення господарських і управлінських спорів.

вміти:

- аналізувати правове середовище бізнесу та враховувати його вплив на прийняття стратегічних і поточних управлінських рішень;
- застосовувати норми цивільного, господарського та адміністративного права у практиці менеджменту;
- визначати правовий статус суб'єктів господарювання та оцінювати повноваження органів управління;
- формувати та аналізувати договірну політику підприємства;
- використовувати правові інструменти корпоративного управління, захисту бізнес-активів та інтелектуальної власності;
- оцінювати правові наслідки управлінських рішень і відповідальність менеджера;
- застосовувати судові та альтернативні механізми захисту прав і законних інтересів у сфері господарської діяльності.

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента «Бізнес-право» базується на фундаменті, закладеному протягом 2–6 семестрів у процесі опанування здобувачами вищої освіти навчальних компонентів «Правознавство», «Теорія організацій», «Менеджмент», «Основи підприємницької діяльності», «Соціальна відповідальність бізнесу», а також інших освітніх компонентів загальної та професійної підготовки, що формують у здобувачів освіти розуміння економічних процесів, організаційної побудови підприємства, механізмів прийняття управлінських рішень і відповідальності суб'єктів господарювання.

Постреквізити. Результати вивчення освітнього компонента «Бізнес-право», який вивчається як вибіркова дисципліна в передостанньому семестрі навчання, використовуються здобувачами вищої освіти під час переддипломної практики та підготовки кваліфікаційної роботи, зокрема при аналізі правових аспектів діяльності підприємств, оцінюванні правових ризиків управлінських рішень, формуванні договірної політики та розробленні рекомендацій щодо забезпечення законності й безпеки бізнесу.

Набуті знання та вміння також застосовуються у професійній діяльності випускників за спеціальністю «Менеджмент» при виконанні управлінських функцій, взаємодії з контрагентами та органами державної влади, забезпеченні корпоративної безпеки, дотриманні вимог комплаєнсу, захисті бізнес-активів і мінімізації юридичних ризиків у процесі прийняття стратегічних і поточних управлінських рішень.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Методи навчання/методи оцінювання
Тема 1	Правове середовище бізнесу та його вплив на стратегічні управлінські рішення	Методи навчання: – освітній процес ґрунтується на поєднанні на поєднанні лекційних і практичних форм навчання. Лекційні заняття проводяться у форматі оглядових і проблемних лекцій, а також лекцій-візуалізацій. Практичні заняття реалізуються у формі семінарів-дискусій, що передбачають обговорення правових ситуацій у сфері функціонування бізнесу, аналіз нормативно-правових актів, судової практики; – для формування прикладних і професійних компетентностей застосовуються інтерактивні методи навчання, зокрема аналіз ситуаційних кейсів (case study), мозковий штурм, робота в малих групах, моделювання ситуацій, а також виконання індивідуальних і групових завдань у межах самостійної роботи здобувачів освіти, спрямованих на оцінювання правових ризиків і вибір оптимальних правових рішень. Методи оцінювання Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою і включає: - поточний контроль: усне опитування, експрес-тестування, розв’язання ситуаційних задач та захист індивідуальних завдань; - модульний контроль: письмова модульна контрольна робота (МКР) після завершення змістовного блоку; - підсумковий контроль: залік (письмова робота з теоретичними завданнями).
Тема 2	Регуляторна політика держави у сфері господарювання та комплаєнс у бізнесі	
Тема 3	Юридичні ризики у діяльності підприємства та механізми їх мінімізації	
Тема 4	Правові основи корпоративної безпеки та захисту бізнес-активів	
Тема 5	Інтелектуальна власність як бізнес-актив: правове управління та комерціалізація	
Тема 6	Договірна політика підприємства як інструмент менеджменту	
Тема 7	Відповідальність бізнесу: цивільно-правова, господарсько-правова та адміністративна	
Тема 8	Правові засади зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних бізнес-операцій	
Тема 9	Альтернативні методи вирішення бізнес-спорів: медіація та арбітраж	
Тема 10	Правове регулювання електронної комерції та ІТ-бізнесу	
Модульна контрольна робота		
Форма контролю залік		

Технічне обладнання та програмне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу з дисципліни «Бізнес-право» передбачає використання навчальних аудиторій, обладнаних сучасними технічними засобами навчання, а також доступ до бібліотечних фондів, у тому числі електронних інформаційних ресурсів, необхідних для опрацювання нормативно-правових актів і навчально-методичних матеріалів.

Для візуалізації навчального матеріалу під час лекційних, практичних і семінарських занять використовується мультимедійне обладнання, зокрема персональні комп'ютери, мультимедійні проектори та засоби відображення інформації. Виконання практичних і самостійних завдань, підготовка до семінарських занять, аналіз нормативно-правових актів і судової практики забезпечуються доступом до мережі Інтернет, зокрема через бездротове Wi-Fi покриття, а також використанням офіційних електронних правових ресурсів і освітніх платформ.

Форми та методи контролю

Система оцінювання знань здобувачів включає поточний та підсумковий (семестровий) контроль.

Поточне оцінювання здійснюється систематично під час практичних і семінарських занять з метою перевірки рівня засвоєння теоретичних основ, сформованості навичок діагностики та прогнозування, а також уміння застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення для моделювання й аналізу даних.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю.

Участь студентів у навчальному процесі реалізується через усні виступи, презентації досліджень, доповіді за результатами розбору кейсів, а також активне залучення до фахових дискусій та мозкових штурмів. Письмова складова роботи охоплює виконання контрольних і тестових завдань, підготовку рефератів та конспектів за матеріалами лекцій і самостійного опрацювання.

Методи поточного контролю.

Методичний інструментарій поточного контролю з дисципліни «Бізнес-право» поєднує усні та письмові форми оцінювання та спрямований на перевірку рівня засвоєння теоретичних знань і сформованості практичних умінь застосування правових норм у управлінській діяльності.

Усний контроль здійснюється у формі фронтальних та індивідуальних опитувань, співбесід, а також активної участі здобувачів вищої освіти у семінарських обговореннях правових аспектів управлінських і господарських ситуацій.

Письмові види робіт передбачають виконання індивідуальних і групових завдань, підготовку коротких письмових відповідей, аналіз нормативно-правових актів і судової практики, виконання ситуаційних (кейс-) завдань, а також підготовку письмових обґрунтувань управлінських рішень з урахуванням вимог законодавства.

Оцінювання також здійснюється на основі спостереження за навчальною активністю здобувачів під час розв'язання кейсів, перевірки результатів презентацій індивідуальних або групових завдань, а також проведення експрес-тестування з використанням завдань відкритого та закритого типів.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань						Підсумковий контроль		Загальна кількість балів
	Семінар 1 (Тема 1,2)	Семінар 2 (Тема 3,4)	Семінар 3 (Тема 5)	Семінар 4 (Тема 6,7)	Семінар 5 (Тема 8,9)	Семінар 6 (Тема 10)	Модульна контрольна робота	Залік**	
Робота на семінарському занятті	6	6	6	6	6	6	20	20*	100
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Критерії та порядок оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до чинного Положення про оцінювання у закладі вищої освіти.

Модульний контроль проводиться на завершальному занятті змістового модуля у формі письмового тестування.

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
- оцінка «добре» (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка «добре» (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (Е) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«А» - 18-20 балів;

«В» - 16-17 балів;

«С» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«Е» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Бізнес-право» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться

у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності.

До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
4	4	3	1-2	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання навчальної діяльності здобувачів під час практичних (семінарських) занять, зокрема перевірку засвоєння теоретичного матеріалу на основі усних відповідей, участі в обговореннях, підготовки доповідей, повідомлень і презентацій.

Оцінювання також передбачає виконання індивідуальних та групових завдань, розв'язання ситуативних кейсів, підготовку письмових робіт за темами самостійного опрацювання, узагальнення навчального матеріалу та формулювання висновків.

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом тестування, виконання письмових контрольних робіт, а також у формі підсумкового контролю. Заохочується підготовка навчально-наукових матеріалів (тез доповідей, коротких оглядів тощо), що сприяє розвитку навичок самостійної навчальної та професійної діяльності.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Успішне опанування освітнього компонента «Бізнес-право» вимагає від здобувачів освіти високої самодисципліни та відповідального ставлення до навчального процесу. Обов'язковими умовами є регулярне відвідування лекційних, семінарських і практичних занять, активна участь в аудиторній роботі, а також своєчасне і якісне виконання всіх видів самостійних та контрольних завдань, передбачених програмою. У разі пропуску занять або отримання незадовільних результатів студент зобов'язаний ліквідувати академічну заборгованість шляхом відпрацювання відповідних тем.

Невіддільною складовою навчання є суворе дотримання норм академічної етики та культури поведінки. Освітній процес базується на принципах академічної доброчесності, що передбачає виключно самостійне виконання всіх письмових робіт, доповідей та презентацій. Будь-які запозичення думок чи текстів інших авторів мають супроводжуватися коректними посиланнями на першоджерела. У межах курсу неприпустимими є будь-які прояви академічної недоброчесності, зокрема плагіат, самоплагіат, фабрикація та фальсифікація даних, списування, обман, хабарництво чи необ'єктивне оцінювання.

Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (із змін. і допов.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV (із змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18.10.2018 р. № 2597-VIII (із змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>
4. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII (із змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
5. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII (із змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>
6. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI (із змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
7. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV (із змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
8. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III (із змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X (із змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
10. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III (із змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-145>.
11. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV (із змін. і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

Основна література:

1. Возняковська К. А., Гофман О. Р., Згама А.О., Добровольська В. В. Юридичний супровід бізнесу: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання. Одеса, 2021. 135с.
2. Гарагонич О. В., Дорошенко Л. М., Кологойда О. В., Пожоджук Т. Б. Корпоративне право : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 668 с.
3. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.
4. Корпоративне право: навч. посібник. / за заг. ред. Н.М Процьків, Л.В. Вакарюк. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 456 с.
5. Корпоративне право : підручник / Ю.О. Гладько, В.М. Мартин, Ю.Я. Самагальська та ін. ; за заг. ред. проф. О.Я. Яворської. Дрогобич : Коло, 2020. 650 с.
6. Левченко Ю.Г., Слободян В.Я., Задніпряна-Корінна М.Ю., Слободян Н.Я., Данкевич А.Є. Правове регулювання господарської діяльності : Навч. посіб. Київ: НУХТ, 2023. 290 с.
7. Лук'янова Г. Ю. Адміністративне право України: навчальний посібник / Остапенко О. І., Ковалів М. В., Єсімов С. С., Гулак Л. С., Лук'янова Г. Ю., Цьвок М. С., Львів: НУ «Львівська політехніка», 2021. 504 с.
8. Цивільне право. Особлива частина : навч. посіб. / Аврамова О. Е., Вакулович Е. В., Горбенко А. С. та ін.; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 420 с.

Допоміжна література:

1. Бізнес-право та інтелектуальна власність : конспект лекцій / укладач Т. В. Маланчук. Суми : Сумський державний університет, 2019. 77 с.
2. Ковалишин О. Р. Корпоративний комплаєнс: правове запозичення через практики суб'єктів господарювання. Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. Вип. 83 / редкол.: Г. І. Чанишева (голов. ред.) та ін. Одеса : Гельветика, 2019. С. 69-76.
3. Когут М.В., Содома Р.І., Романів В.Я., Основи управління безпекою в організаціях корпоративного типу. Економіка і суспільство. Вип. 63. 2024 р. С. 112–120
4. Корпоративне управління в системі економічної безпеки: навч. посібник / З. Б. Живко, О. Р. Сватюк, М. І. Копитко; за заг. ред. З. Б. Живко. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 456 с.
5. Овсієнко О. В. Комплаєнс у бізнес-адмініструванні та його роль у створенні ефективних норм господарської поведінки. *Економічний простір*. 2018. № 134. С. 173–185.
6. Менів Я. О. Особливості правового забезпечення діяльності господарських організацій великого бізнесу в Україні : монографія. Харків : Право, 2021. 200 с.
7. Наливайко Л.Р., Марценюк Л.В. Мінімізація юридичних ризиків суб'єктів господарювання як важливий аспект національної безпеки України. *Herald of Zaporizhzhia National University. Jurisprudence* № 2. 2021. С. 11–18
8. Основи патентознавства та інтелектуальної власності: навчально-методичний посібник для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії / Дмитришин В.С. укл.; Державна наукова установа «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» Державного управління справами. Київ, 2024. 504 с.
9. Тищенко В. Ф. Основи зовнішньоекономічної діяльності та митної справи: навчальний посібник / В. Ф. Тищенко, В. М. Остапенко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 193 с.
10. Швед В.В., Омельченко О.В., Таран О.А. Сутність та особливості підприємницької діяльності. *Вчені записки ТНУ ім. В.І.Вернадського. Серія: Економіка і управління*. Том 35(74). №1, 2024. С.27–34
11. Шевченко В.С., Фурсал Л.В. Юридична відповідальність у господарській діяльності. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. Вип. 06, 2025. С. 566–571

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Верховного Суду <https://supreme.court.gov.ua/supreme>
4. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>